

Pomnik Żołnierza Zwycięzcy w 1933 r.

Krzysztof Kieślowski

źródło: www.filmowo.com.pl

Sferosyderyt znajdujący się przed wejściem do Muzeum

Ciekawostki historyczne

W 1933r. odsłonięto w Gołonogu pomnik Żołnierza Zwycięzcy. Stał on u zbiegu ulic Kościelnej i Laski. Zniszczyli go Niemcy w 1940 r. Jego fragmenty odnaleziono i przewieziono do Muzeum w 2006r. Z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Dąbrowy Górniczej pomnik ten został zrekonstruowany na placu Bema w Gołonogu w 2009 r. [AR]

Źródła podają, że reżyser Krzysztof Kieślowski urodził się w Warszawie w 1941r. Nie każdy jednak wie, że młody Krzyś spędził kilka lat swego życia w Strzemieszycach Wielkich. Sprowadził się tu z rodzicami do swojej babki jeszcze podczas okupacji. Zamieszkiwał przy obecnych ulicach Hetmańskiej i Ofiar Katynia. Uczęszczał do obecnej Szkoły Podstawowej nr 2. Można powiedzieć, że swoje spotkanie ze sztuką filmową odbył w miejscowym Kinie „Paw”, które działało jeszcze do lat 90. XX wieku. [AR]

Sferosyderyt jest to niskoprocentowa ruda żelaza, zbudowana głównie z syderytu z domieszkami minerałów ilastych magnezu, manganu oraz kalcytu i piryty, występująca najczęściej w formie kulistych lub owalnych kongregacji. Najczęściej mają one zabarwienie brązowe lub żółtawe. Średnica ich waha się od kilku do kilkunastu centymetrów, dochodząc czasem do 1 metra i wagi kilkuset kilogramów. W utworach karbońskich sferosyderyty towarzyszą pokładom węgla kamiennego i występują w warstwach łupka karbońskiego. [SK]

Dzieje ziemi w Muzeum Miejskim „Szttygarka”

Arkadiusz Rybak
arybak@muzeum-dabrowa.pl

Prezentowany powyżej sferosyderyt znajduje się przed budynkiem Muzeum. Zaprasza on zwiedzających do zapoznania się ze zbiorami geologicznymi Muzeum. Zbiory te były gromadzone od początku istnienia „Szttygarki”, czyli od 1889 roku. Początkowo była to tzw. kolekcja mineralogiczno-geologiczna, którą tworzyli uczniowie – organizując geologiczne wycieczki terenowe. Jednym z twórców tej kolekcji był dr Adam Piwowar. Inną osobą zasłużoną dla Muzeum był Edward Ciuk, absolwent „Szttygarki”, dzięki któremu pozyskano do zbiorów pierwsze kości mamuta. Obecnie prezentujemy część naszych zbiorów geologicznych i paleontologicznych w formie wystaw pt.: Mamuty władcy plejstocenijskiej tundry, Las karboński, Jura Krakowsko-Częstochowska – osobliwości fauny i flory oraz Sole i minerały świata.

Wydawca
Dąbrowskiego
Kuriera Muzealnego:
Muzeum Miejskie
„Szttygarka”
sekretariat@muzeum-dabrowa.pl

Redaktor:
Arkadiusz Rybak
arybak@muzeum-dabrowa.pl

Autorzy:
Sebastian Kosakowski
Arkadiusz Rybak
Zdzisław Śladowski
Andrzej J. Wójcik

Opracowanie graficzne:
Elżbieta Jankowska

Ilustracje:
archiwum Muzeum

Dąbrowski Kurier Muzealny

Nr 4/2016

Gołonóg. Kościół św. Antoniego w 1930 roku oraz na obrazie olejnym z 1850 r.

Kościół św. Antoniego w Gołonogu został ufundowany 8 lipca 1675 roku przez biskupa krakowskiego Andrzeja Trzebieckiego i konsekrowany przez niego w 1678 roku. Biskup Trzebiecki był ówczesnie najważniejszą postacią w Rzeczypospolitej. Po śmierci

króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego pełnił funkcję interreksa i ogłosił królem Jana III Sobieskiego. Świątynią gołonoską zawiadują od 1951 roku Ojcowie Franciszkanie. Mieści się tutaj od 13 czerwca 1997 roku Sanktuarium Świętego Antoniego z Padwy.

Szanowny Czytelniku!

Zapraszamy do lektury czwartego numeru Dąbrowskiego Kuriera Muzealnego. Polecamy tekst poświęcony „Sztymarce”, najstarszej szkole średniej w Dąbrowie Górniczej. Zapraszamy także do odwiedzenia Muzeum, gdzie znajduje się bogata kolekcja geologiczna i paleontologiczna.

Życzymy interesującej lektury.

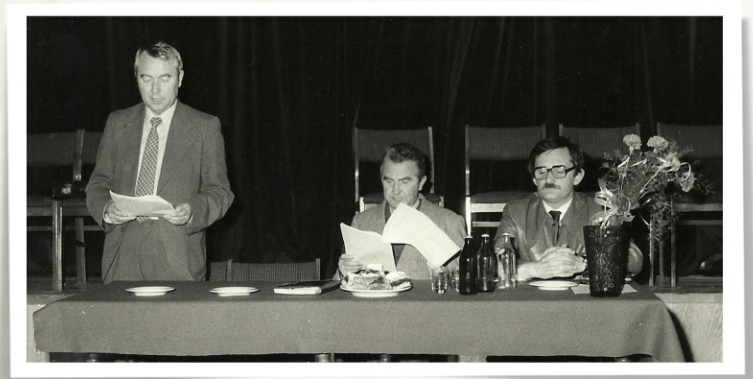

Arkadiusz Rybak
Dyrektor
Muzeum Miejskiego
„Sztymarca”

Sylwia Winiarek
Rzecznik Prasowy
Biuro Komunikacji
ArcelorMittal Poland

SITPH w Hucie Katowice

Zdzisław Śladowski
z.sladowski@interia.pl

Pierwszy Zjazd Delegatów Oddziału SITPH w Dąbrowie Górniczej, 27.06.1978 r.
Od lewej: Jan Małecki, Tadeusz Karbowicz, Andrzej Szymura

Uruchomienie w 1976 roku Huty Katowice było dziełem m.in. przedstawicieli hutniczej kadry inżynierjno-technicznej. Tutejsze grono aktywistów Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego zmierzało do utworzenia koła Stowarzyszenia. Istotny wkład w tym przedsięwzięciu mieli koledzy:

Jerzy Miecznikowski
pierwszy prezes Koła
SITPH w Hucie Katowice

Jerzy Matuszkiewicz przybyły z dawnego Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stali, Jerzy Wach z Koła SITPH przy Hucie Bankowa i Jerzy Miecznikowski z Huty Łabędy, który od 11 czerwca 1975 roku był pierwszym prezesem Koła. Liczba członków wynosiła wówczas 551 osób, a na dzień 20.05.1978 r. liczba członków osiągnęła 824. Powstało w tym czasie 11 sekcji branżowych, które włączały się w działalność budowlano-montażową i organizacyjną powstających jednostek produkcyjnych. Znaczący wkład członkowie Koła wnieśli w zakresie postępu technicznego w pracach Rady Naukowo-Konsultacyjnej i w rozwój ruchu wynalazczego. Działalność Koła obejmuje okres do 30 czerwca 1978 roku, kiedy utworzono Oddział SITPH w Dąbrowie Górniczej.

200 lat dąbrowskiej „Sztymarce” cz. I

Andrzej J. Wójcik
ajwojcik@muzeum-dabrowa.pl

6 lutego 1816 roku z inicjatywy Stanisława Staszica powstała w Kielcach Szkoła Akademiczno-Górnicza. Siedziba szkoły znajdowała się w północnym skrzydle byłego pałacu Biskupów Krakowskich. Uczelnia wchodziła w skład Królewskiego Korpusu Górniczego. Kadre profesorską stanowili głównie specjaliści z Saksonii. Językiem wykładowym był niemiecki. Wśród wykładowców byli między innymi: Jerzy Bogumił (Georg Gottlieb) Pusch, Fryderyk Lempe, Jan Jakub Graff, Fryderyk Krumpel oraz Polacy: Marceli Królikiewicz, Andrzej Spleszyński i Andrzej Kossowicz. 4 czerwca 1816 roku została zatwierdzona organizacja szkoły. Dyrektorem został Johan Erenhold Ullmann, który był równocześnie dyrektorem Głównej Dyrekcji Górniczej. W trakcie trzyletnich studiów słuchacze zgłębiali wiedzę z zakresu różnych przedmiotów, w tym: matematyki, fizyki, nauki o maszynach górniczych, mineralogii, górnictwa, chemii, hutnictwa ogólnego i hutnictwa żelaza, górnictwa, inżynierii górniczej, rysunku technicznego oraz prawa górniczego. Zajęcia prowadzone były dwa razy dziennie: rano i po południu. Jeden dzień w tygodniu przeznaczano na zapoznawanie się z pracą kopalń i hut w Miedzianej Górze i Białogonie. Łącznie wszystkie zajęcia trwały 40 godzin w tygodniu. Uczelnia dysponowała odpowiednim zapleczem bibliotecznym i laboratoryjnym. Biblioteka dysponowała dużą, jak na owe czasy liczbą książek, a w latach 1822-1826 zakupiono 418 dzieł. Warunkiem przyjęcia do szkoły było ukończenie V klasy wojewódzkiej oraz znajomość języka niemieckiego. Opłata za czesne wynosiła 72 złote rocznie. Ubodzy studenci byli zwolnieni z opłat. Prawie 2/3 słuchaczy otrzymywało rządowe stypendia. Najlepszych uczniów w celu zdobycia umiejętności zawodowych wysyłano na koszt rządu Królestwa Polskiego na praktyki za granicę. W czasie wakacji wszystkich studentów obowiązywało odbycie praktyki w kopalniach lub hutach. Decyzją Rady Administracyjnej szkoła miała zostać przeniesiona do Warszawy w 1826 roku. Ostatecznie zakończyła swą działalność w 1831 roku, a w Warszawie nigdy nie została wznowiona. Przez wiele lat próbowano odtworzyć szkolnictwo górnicze, co udało się dopiero w 1889 roku. Związane to było z inicjatywą Konstantego Wolickiego, entuzjasty rozwoju przemysłu, który już w 1828 roku zapisał swój majątek na założenie szkoły górniczej. Dotacja stanowiła podstawę do uruchomienia w Dąbrowie Górniczej Szkoły Sztymarów, popularnie zwanej „Sztymarą”. Do 1826 roku na studia zapisało się około 90 osób, z czego około 40 ukończyło pełny tok nauczania. Spośród absolwentów dla rozwoju przemysłu zasłużyli się między innymi Józef Cieszkowski, który po jej ukończeniu został naczelnikiem kopalń Zachodniego Okręgu Górniczego, Jacek Lipski, ceniony inżynier hutniczy, zaprojektował wielkie piece w Parszowie i Kawęczynie, a także nadzorował budowę wielkiego pieca w Rejowie, Antoni Klimkiewicz był z kolei projektantem wielkich pieców w Chlewiskach i Ostrowcu, Józef Skalski był budowniczym dróg oraz Jan Strahler i Maurycy Kossowski to późniejsi urzędnicy zarządu górnictwa i hutnictwa.

Okolicznościowa plakietka z podobizną Stanisława Staszica – twórcy szkoły górniczej w Kielcach